

HANDREIKING

Veilige heropening horeca

Tips van experts

Veilige heropening horeca, ook voor vrouwen en meisjes

In verband met de wereldwijde Coronapandemie en de daarmee gepaarde maatregelen is de horeca een periode dicht geweest. Zo tegen het einde van de zomerperiode heropent de horeca zich stap voor stap. Dit wordt ervaren als een opluchting en mooi vooruitzicht voor velen. Voor bezoekers en horecamedewerkers zeer goed nieuws, maar hoe kunnen gemeenten en hun partners ervoor zorgen dat er binnen de hectiek van de heropening aandacht blijft voor veiligheid, en specifiek ook die van meisjes en vrouwen?

Vooraf jonge vrouwen wordt het vaakst slachtoffer van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (CBS, 2020; Van Berlo & Twisk, 2017), wat ook vaak in de horeca en tijdens het nachtleven plaats kan vinden. Naar aanleiding hiervan heeft project [Veilige Steden](#) op 29 juni 2021 een werksessie georganiseerd waar deze thematiek centraal stond: hoe kunnen gemeenten er samen met de partijen in de horeca ervoor zorgen dat het ook veilig is voor jonge vrouwen en meisjes? Wat zijn belangrijke aandachtspunten hierbij? Tijdens deze sessie hebben experts op het gebied van horeca, veiligheid en seksualiteit hun belangrijkste tips voor gemeentes meegegeven. Deze handreiking bevat enkele tips die tijdens de sessie aan bod zijn gekomen. Deskundigen van de volgende organisaties waren aanwezig: [Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid \(CCV\)](#), [Centrum Seksueel Geweld \(CSG\)](#) de [Nachtraad van Groningen](#), [Rutgers, kenniscentrum seksualiteit](#) en [Stichting Sexmatters, project Safer Clubbing](#).

De specifieke thema's die tijdens de sessie behandeld waren zijn:

- Welke ontwikkelingen en risico's spelen bij de heropening van de horeca?
- Welke interventies worden in verschillende gemeenten ingezet?
- Met welke randvoorwaarden moet je hierbij rekening houden?
- Hoe kun je aansluiten op bestaande kennis, tools en campagnes?

Nieuwe gezichten bezoekers en achter de bar

Vanuit het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) lichtte adviseur [Marjolijn van Hest](#) toe waarom de 'summer of love' waar velen naar uitzien ook extra risico's met zich meebrengt. De ontremming die bij uitgaan hoort geeft sowieso een risico op het overschrijden van de grenzen van de ander. Maar daar komen nu nog andere factoren bij die specifiek op de *heropening* van het uitgaansleven betrekking hebben:

1. Het nachtleven is nieuw voor een deel van het uitgaanspubliek dat in het afgelopen jaar 18 is geworden. Zij kennen de ongeschreven regels niet;
2. Na een jaar met weinig prikkels kunnen mensen sneller overprikkeld raken, en bijvoorbeeld agressief;
3. In de horeca gaat veel nieuw personeel aan de slag. Dit kan een extra uitdaging betekenen voor het signaleren van en adequaat reageren op ongewenst gedrag.

Een goede voorbereiding kan hier een groot verschil maken. Bijvoorbeeld door de samenwerking tussen toezichthouders en personeel te versterken en door training aan te bieden. Meer informatie over deze risico's en oplossingsrichtingen is ook te vinden op de website van het CCV, bijvoorbeeld in [dit artikel](#) over een veilige heropening van de horeca en op [deze pagina](#) over seksuele intimidatie.

Positieve insteek en handelingsperspectief

Een positieve insteek en inzicht in wat iemand concreet kan doen zijn belangrijke succesfactoren in voorlichtingscampagnes en trainingen. Een voorbeeld is [clubethics](#), een initiatief van de Amsterdamse nachtburgemeester om het nachtleven veiliger en inclusiever te maken. Onderdeel van dit project zijn ook workshops en trainingen voor clubpersoneel. Deze worden gegeven door [Sexmatters](#). Deze stichting verzorgt ook in andere gemeenten [safer clubbing workshops](#). Een ander voorbeeld is te vinden in de samenwerking van de [Groningse nachtraad](#) met [Sense Noord Nederland](#). Samen met studentenverenigingen en horeca maken deze organisaties beleid en geven horecatrainingen.

Een aantal van hun tips voor andere gemeenten:

1. Stel een beleidsmedewerker aan op het thema binnen de gemeente die de regie heeft.
2. Organiseer een bijeenkomst met de lokale horeca en verenigingen.
3. Betrek organisaties die trainingen bieden, om handelingsverlegenheid van horecamedewerkers te verkleinen.
4. Bekijk en verspreid de toolkit 'Ben je Oké'.

Benieuwd om meer te weten over de aanpak in Groningen? Neem contact met [GGD Groningen](#) of [Nachtraad](#).

Toolkit 'Hier is het oké'

Met de heropening van de horeca na corona helpt [Rutgers](#) horeca, poppodia en studentenverenigingen om ongewenst seksueel gedrag op hun locaties zoveel mogelijk te voorkomen. De campagne 'Ben je oké?' maakt ongewenst seksueel gedrag onder uitgaand publiek al langer bespreekbaar met onder meer posters die horecagelegenheden zelf ophangen. Met de gratis [toolkit 'Hier is het oké'](#) kunnen kroegen, poppodia, studentenverenigingen en festivals maatregelen nemen, personeel trainen en beleid opstellen waarmee zij ongewenst seksueel gedrag zoveel mogelijk kunnen voorkomen. Ook kunnen zij een [praktische instructiekaart](#) downloaden voor achter de bar, in de personeelsruimtes en op verenigingen. Gemeenten kunnen de gratis toolkit delen in hun relatienetwerk, bijvoorbeeld met studentenverenigingen en horecagelegenheden. Meer weten? Neem contact op met de experts van [Rutgers](#). Benieuwd om hierover met de experts van Rutgers verder te praten? Neem contact op via benjeoke@rutgers.nl.

Ondersteuning aan slachtoffers van seksueel geweld

Kortom, er is veel dat gemeenten en hun partners kunnen doen om het risico op onveilige situaties te verkleinen. Maar toch kan seksueel geweld iedereen overkomen. Een eenvoudige, maar belangrijke tip is daarom om het telefoonnummer van het [Centrum Seksueel Geweld](#) (CSG) in de telefoon op te slaan. Het gratis nummer 0800-0188 is 24/7 bereikbaar. Een oproep aan gemeenten is dan ook om deze tip zelf, en via hun partners, zo breed mogelijk te verspreiden. Denk daarbij ook aan het benutten van de samenwerkingen en contacten die al bestaan in een gemeente. Vanuit Maastricht werd bijvoorbeeld de tip gedeeld om aan te sluiten bij de horecatrainingen die vanuit verslavingspreventie aan studentenverenigingen worden gegeven. In alle regio's van Nederland is er een CSG, dat hulp biedt aan iedereen die kortgeleden te maken heeft gehad met seksueel geweld. Op de website van het CSG zijn bijvoorbeeld [posters](#) te vinden met het telefoonnummer. En de website van de [campagne Wat kan mij helpen](#) geeft informatie voor slachtoffers en mensen die iemand in hun omgeving willen steunen.

Literatuur

Berlo, W. van & Twisk, D. (2017). *Seksueel geweld en seksuele grensoverschrijding*. In H. de Graaf & C. Wijsen, C. (Red.), *Seksuele gezondheid in Nederland 2017* (pp. 88-98). Delft: Eburon.

Centraal Bureau voor de Statistiek, (2020). *Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Geweld 2020*.

Deze handreiking is door Regioplan ontwikkeld in het kader van het beleidsprogramma *Veilige Steden* van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Auteurs: Hanna Harthoorn, Regioplan

Publicatiedatum: Juli 2021

Tel: +31 (0) 20 - 5 315 315

Email: Veiligesteden@regioplan.nl

Website [Veilige Steden](#)